

Projekt surdopedie – 2. 12. 2016

Místo konání: ZŠ Syrovice

Název: Seznamujeme se se sluchovým postižením

Třída: 4.

Počet: 30

Rozsah: 3 vyučovací hodiny

Cíl: seznámit žáky s problematikou sluchového postižení, úvod do problematiky surdopedie

Průběh:

Projekt se dá rozdělit do dvou základních částí. Úvodní část byla věnována úvodu do problematiky sluchového postižení. V kroužku na zemi jsme si s dětmi povídaly o tom, kdo je sluchově postižený, jak se tito lidé dorozumívají, jaké používají kompenzační pomůcky atd. Povídání bylo doprovázeno prezentací, která byla zrakovou podporou pro všechny zmíněné informace. Zároveň byly různé kompenzační pomůcky vyrovnány uprostřed kroužku a děti je mohly přímo vidět a některé si i osahat. Dětem jsme také pustily písničku tlumočenou do znakového jazyka.

V druhé části projektu se děti na základě vlastní aktivity rozdělily do skupinek, přičemž každá skupinka začala na jednom z pěti stanovišť a všichni se na každém stanovišti vystřídali. Aktivity a pomůcky byly na jednotlivých stanovištích následující:

1) Stanoviště Hluchoslepota

Pomůcky: červenobílá hůl, obrázek ruky s vyznačenou Lormovou abecedou, obrázek s Braillovým písmem, dotekové pexeso s geometrickými obrázky a samohláskami, škrabošky

Aktivity: seznámení s problematikou hluchoslepoty, komunikace osob s hluchoslepotou, naučení se a vyzkoušení Lormovy abecedy, napsání svého jména pomocí Lormovy abecedy, daktylografika = psaní slov do dlaně ve dvojicích, chůze s červenobílou holí, hraní dotekového pexesa

2) Stanoviště Kultura Neslyšících

Pomůcky: náhodně vybrané předměty 5-6 pro Kimovu hru

Aktivity: povídání si o kultuře všeobecně, co si žáci myslí, jaké mohou n/Neslyšící navštěvovat/produkovat kulturní aktivity; pravidla chování (udržovat oční kontakt, neblokovat ruce, přiměřený dotek, přerušování rozhovoru, loučení, ...); upoutání pozornosti (blikání

světlem, dupot, poklepání na rameno, zamávání v zorném poli, ...); zvyky („dobrou chuť“-poklepání pěstí do stolu/případně do dlaně, „přípitek“ – dotyk hřbetem rukou, které drží skleničky, „tleskání“ – třepání rukou v úrovni hlavy, „univerzální pozdrav“ – ruka od hlavy se společnou artikulací ahoj/dobrý den/na shledanou, „pozdravy dobrých známých“ – polibek na obě tváře, ...); divadlo, hudba (tlumočené písně do znakového jazyka), filmy (tlumočené, skryté titulky, vytvářené pro Neslyšící – např. vánoční pohádky, ...), zpřístupnění informací a kontaktu – informační a komunikační technologie (e-mail, Skype, FB, sms, ...), hra (schováme předměty pod šátek, odkryjeme, ponecháme žákům čas na zapamatování si předmětů, žáci zakryjí oči, odebereme předmět či dva a žáci hádají, jaký to byl)

3) Stanoviště Zvuk

Pomůcky: obrázek s vyznačenou intenzitou a frekvencí různých zvuků, samostatné obrázky předmětů a činností vydávajících zvuk, měřič intenzity zvuku

Aktivita:

- Povídání o zvucích obecně, které zvuky jsou nám příjemné a které nepříjemné, nastínění intenzity zvuku různých činností a předmětů, varování před nebezpečným chováním z hlediska poruch sluchu (hlasité poslouchání hudby ze sluchátek apod.).
- Aktivita s obrázky, děti zkouší seřadit obrázky činností a předmětů dle intenzity zvuku, který vydávají – nejprve samostatně, poté ve skupině.
- Měření intenzity zvuku – nejprve ve třídě, poté na chodbě před třídou, v tělocvičně apod. Děti přemýšlejí o tom, proč se naměřená intenzita na různých místech liší, zkoušejí si změřit, jak hlasitě mluví atd. Tato aktivita se dětem velmi líbila.

4) Stanoviště Nedoslýchavost (odezírání)

Pomůcky: sluchátka, makety sluchadel, kartičky se slovy a větami, papír, tužka

Aktivita: Na úvod jsme si s dětmi vykládali, kdo z nich zná někoho, kdo nosí sluchadlo. Zda děti mají nějaké nedoslýchavé příbuzné nebo kamarády. Ukázali jsme si, jak vypadají různé druhy sluchadel, a řekli jsme si, k čemu vlastně sluchadla slouží.

Potom se děti rozdělily do dvojic. Každá dvojice dostala jedny sluchátka a dvě kartičky se slovy a větami. Cílem aktivity bylo vyzkoušet si, jaké to je, když někdo hůře slyší. Vyzkoušet si schopnost odezírat. Jeden z dvojice si nasadil sluchátka, druhý mu začal diktovat slova ze své kartičky. Upozorníme děti, že je důležité, aby ten, co čte, dobře artikuloval. Ten, kdo odezírá, se dívá na ústa spolužáka. Žák se sluchátky se pokouší zapsat to, co odezřel. Pokud

nerozumí, zeptá se nebo se pokusí zapsat aspoň část. Po přečtení celé karty (nebo jen části) se děti ve dvojici střídají.

Na závěr si zhodnotíme, jak se dětem pracovalo, co bylo obtížné. Co jim pomohlo k lepšímu porozumění. Zopakujeme si nejdůležitější zásady při odezírání (oční kontakt, dobré osvětlení, vzdálenost, přirozená artikulace).

5) Stanoviště Znakový jazyk

Pomůcky: obrázky zachycující jednoruční a dvouruční prstovou abecedu, obrázky jednotlivých znaků (např.: ano/ne, dobře, děkuji, prosím, rozumím...)

Aktivity: povídání si o znakovém jazyce – jak taková komunikace vypadá, jakou roli při ní hraje mimika; typy prstových abeced a situace, ve kterých se používají – představuji se, druhý nezná znak, který ukazují; objasnění skutečnosti, že každý stát má svůj vlastní znakový jazyk; učení se jednotlivých znaků – já, ty, máma, táta, představení se, pozdrav, různá slovesa; čtení slov sestavených z jednoruční nebo dvouruční prstové abecedy

Na závěr celého projektu proběhlo zhodnocení projektu v kruhu. Požádaly jsme děti o zpětnou vazbu, vyplnění krátkého dotazníku. Rozloučení. Zbytek hodiny paní učitelka slíbila věnovat promítání pohádky v českém znakovém jazyce.

Závěrečné zhodnocení:

Projekt hodnotíme velice kladně, rády jsme si vyzkoušely zase něco nového a trochu jiný druh práce s dětmi. Ve škole jsme byly přivítány velmi vstřícně a stejně tak se k nám všichni chovali po celou dobu projektu. Bylo velmi příjemné, že děti velmi pěkně spolupracovaly, hlásily se a v rámci možností se vydržely soustředit po celou dobu, i když neměly přestávku. Ve třídě sice nebyl úplný klid, v jistých chvílích tam byl dokonce hluk, což však bylo dáno především současnou prací a povídáním ve více skupinách. Vyplněné dotazníky nám poskytly kladnou zpětnou vazbu a na jejich základě jsme zjistily, že z prezentovaných aktivit se dětem většinou nejvíce líbila praktická ukázka znakového jazyka a zkoušení různých znaků.